

TÜRKİYE İŞ KURUMU İLE İLGİLİ BAZI DÜZENLEMELER HAKKINDA KANUN¹

Kanun Numarası : 4904
Kabul Tarihi : 25/6/2003
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 5/7/2003 Sayı : 25159
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 42

BİRİNCİ KISIM

Türkiye İş Kurumunun Kuruluş ve Görevleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Kurumun Görevleri

Amaç ve kapsam

Madde 1 - (Mülga birinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerde, bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda, kanunla kurulan fonlarda, özel kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulan kamu kurum ve kuruluşlarında, kefalet sandıklarında, sosyal güvenlik kuruluşlarında, genel ve katma bütçelerin transfer tertiplerinden yardım alan kuruluşlarda, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıklarında, il özel idareleri ve belediyelerle bunların kurdukları birlik ve müesseselerde ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarında aylık ve ücret alan ve işçi statüsünde çalışmayan memur, sözleşmeli personel, geçici personel ve diğer kamu görevlilerinin istihdamı hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.²

(Mülga üçüncü fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Mülga birinci cümle: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.) (...) Kurumun malları, alacakları, banka hesapları 9.6.1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile 1.3.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanunu bakımından Devlet malı hükmünde olup haczedilemez, alacakları da Devlet alacağı derecesinde imtiyazlıdır. Kurum malları hakkında İcra ve İflas Kanununun iflasa ilişkin hükümleri uygulanmaz. **(Mülga dördüncü cümle: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.) (...)**

Tanımlar

Madde 2 - (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

Kurumun görevleri

Madde 3 - (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

¹ 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK'nin 74 üncü maddesiyle bu Kanunun Adı "Türkiye İş Kurumu Kanunu" iken, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

² 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK'nin 74 üncü maddesiyle, bu fıkrafta yer alan "özel kanunla verilmiş yetkiye dayanılarak" ibaresi "Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle" şeklinde değiştirilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurumun Organları

Organlar

Madde 4 - (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

Genel Kurul ve görevleri

Madde 5 - (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

Yönetim Kurulunun teşkili, görev ve yetkileri

Madde 6 - (Değişik: 11/10/2011-KHK-665/17 md.)

(Mülga birinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Mülga ikinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Mülga üçüncü fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

Yönetim Kurulu üyeliğine atanacak veya görevlendirileceklerin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde sayılan şartları taşımaları ve siyasi parti organlarında görevli bulunmamaları gerekir. Ancak görevlendirme ile gelen Yönetim Kurulu üyeleri için 657 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin (B) bendinde sayılan şartlar aranmaz.

657 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin (A) bendinin (5) numaralı alt bendinde öngörülen suçlarla ilgili olarak haklarında ceza davası açılan üyelerden görevi başında kalması sakıncalı görülenler, Bakan tarafından tedbiren görevden uzaklaştırılabilir. Görevden uzaklaştırılan üyeler hakkında 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uygulanır. Bu şekilde geçici olarak boşalan üyeliklere, görevden uzaklaştırılan üye göreve dönünceye ve söz konusu üyenin üyelik süresini geçmemek üzere, atama ile gelen üyelerin yerine atamaya yetkili makam, görevlendirme ile gelen üyelerin yerine ise ilgili konfederasyon tarafından görevlendirme yapılır.

Toplantılara iştirak eden Yönetim Kurulu Başkanı ve Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığını temsilen atanan üyelerine 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 34 üncü maddesine göre kamu iktisadi teşebbüsleri yönetim kurulu başkan ve üyelerine ödenen miktarlarda ilave aylık ücret verilir. Diğer yönetim kurulu üyelerine ise kadrosunun karşılığı olan aylık ve diğer mali haklar ödenir. Yolluklarında ise 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uygulanır.³

(Mülga yedinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Mülga sekizinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

Genel Müdürlük

Madde 7 - (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

³ 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK'nin 74 üncü maddesiyle, bu fıkroda yer alan "müşterek kararname ile atanan" ibaresi "Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığını temsilen atanan" şeklinde değiştirilmiştir.

Merkez teşkilatı

Madde 8 - (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

Hizmet birimlerinin görevleri⁴

Madde 9 - (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

Danışma ve denetim birimleri

Madde 10 - (Mülga: 11/10/2011-KHK-665/26 md.)

Yardımcı hizmet birimleri

Madde 11 - (Mülga: 11/10/2011-KHK-665/26 md.)

Taşra teşkilatı

Madde 12 - (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

İl istihdam ve mesleki eğitim kurulları⁵

Madde 13 – (Değişik: 15/5/2008-5763/21 md.)

(Mülga birinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Mülga ikinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Mülga üçüncü fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Mülga dördüncü fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Mülga beşinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Mülga altıncı fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Mülga yedinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Değişik sekizinci fıkra: 28/1/2010-5951/9 md.) Kurum tarafından; Kurul üyelerine yılda dörtten, Yürütme Kurulu üyelerine ayda ikiden fazla olmamak üzere her toplantı için (3000) gösterge rakamını geçmeyecek şekilde Kurum Yönetim Kurulunca belirlenecek gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden toplantı ücreti ödenir. Denetim Kurulu üyelerine ise ayda otuz işgücü yetiştirme kursunu geçmemek üzere denetlenen kurs başına (300) gösterge rakamını geçmeyecek şekilde Kurum Yönetim Kurulunca belirlenecek gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden denetim ücreti ödenir. Bu ödemeler, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz. Birden fazla kurul üyesi olanlar bu ödemelerin en fazla birinden yararlanır.

(Mülga dokuzuncu fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Mülga onuncu fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Mülga onbirinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Mülga onikinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

⁴ 11/10/2011 tarihli ve 665 sayılı KHK'nin 20 nci maddesiyle bu maddenin başlığı "Ana hizmet birimleri" iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁵ 15/5/2008 tarihli ve 5763 sayılı Kanunun 21 inci maddesiyle bu madde başlığı " İl istihdam kurulları ve görevleri" iken, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sorumluluk ve Yetki Devri

Sorumluluk ve yetki devri

Madde 14 - (Mülga birinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Mülga ikinci fıkra:11/11/2020-7256/30 md.)

Kurum iş ve işçi arayanların isteklerini karşılayamamaktan ve hizmet akdi yapılmasına aracılık ettiği hallerde, tarafların ileri sürecekleri zarar ve ziyandan sorumlu değildir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Personel Statüsü ve Kurum Gelirleri

Personel statüsü

Madde 15 - (Mülga birinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Değişik ikinci fıkra: 11/10/2011-KHK-665/23 md.) Kurum, her türlü dava, tahkim ve icra takip işleri için genel hükümlere göre vekâlet akdi ile lüzum görülecek sayıda avukat çalıştırabilir veya ihtiyaç duyulması halinde bu görevlerini Kurumca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun 22 nci maddesinde öngörülen doğrudan temin usulü ile avukatlar veya avukatlık ortaklıkları ile yapılacak avukatlık sözleşmeleri yoluyla yürütebilir. Kurum lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil edilen vekâlet ücretlerinin; Kurumda fiilen görev yapan hukuk müşavirlerine, avukatlara, dava ve icra takip memurları ile Hukuk Müşavirliğinde fiilen görev yapan diğer personele dağıtımı hakkında 26/9/2011 tarihli ve 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname hükümleri kıyas yoluyla uygulanır. Vekâlet ücretinin dağıtımına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(Mülga üçüncü fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Ek fıkra: 11/10/2011-KHK-665/23 md.; Mülga dördüncü fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Ek fıkra: 11/10/2011-KHK-665/23 md.; Mülga beşinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Ek fıkra: 11/10/2011-KHK-665/23 md.; Mülga altıncı fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

(Mülga yedinci fıkra: 11/10/2011-KHK-666/1 md.)⁶

(Mülga sekizinci fıkra: 11/10/2011-KHK-666/1 md.)⁶

(Mülga dokuzuncu fıkra: 11/10/2011-KHK-666/1 md.)⁶

⁶ 11/10/2011 tarihli ve 666 sayılı KHK ile bu fıkralarda yapılan düzenlemeler; 10/10/2013 tarihli ve 28791 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Anayasa Mahkemesi’nin 27/12/2012 tarihli ve E.: 2011/139, K.: 2012/205 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

(Ek fıkra: 12/7/2013-6495/73 md.) Genel Müdürlüğün taşra teşkilatında İş ve Meslek Danışmanı kadrolarına atanabilmek için yükseköğretim kurumlarından en az lisans düzeyinde mezun olmak ve İş ve Meslek Danışmanı Mesleki Yeterlilik Belgesine sahip olmak zorunludur. İş ve Meslek Danışmanı kadrolarında çalışırken belge şartını kaybedenler Kurumda Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni kadrolarına atanırlar. İş ve Meslek Danışmanlarının çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Kurum gelirleri

Madde 16 - (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

İKİNCİ KISIM

Özel İstihdam Büroları, Çeşitli Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Özel İstihdam Büroları

Özel istihdam bürolarının kurulması, faaliyet alanı, geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin verilmesi ve denetimi⁷

Madde 17 – (Değişik: 6/5/2016 – 6715/7 md.)

Aşağıdaki şartlar dâhilinde aracılık faaliyetine izin verilir:

a) Gerçek kişiler ile tüzel kişileri idare, temsil ve ilzama yetkili kişilerin; 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkum olmamaları, müflis veya konkordato ilan etmiş olmamaları ve en az lisans mezunu olmaları

b) İş ve işçi bulma faaliyetlerini gerçekleştirebilecek ölçüde teknik donanım ve uygun bir işyerine veya internet sitesine sahip olmaları

c) Nitelikli personel çalıştırmaları

d) Ticaret veya esnaf sicil kaydı ile vergi numarasını Kuruma ibraz etmeleri

e) Kurumca belirlenen masraf karşılığını ödemeleri

f) Kuruma başvuru tarihinde brüt asgari ücret tutarının yirmi katına denk gelen miktarda teminat vermeleri

Özel istihdam büroları, birinci fıkrada yer alan şartları yerine getirmek kaydıyla şube açabilirler veya sistem ve markasını kullanırlar. Şube açılması hâlinde birinci fıkranın (c) ve (f) bentleri uygulanmaz. Kurumca verilen izinler üç yıl süreyle geçerlidir. İzin süresi, iznin sona erme tarihinden en az on beş gün önce talepte bulunulması ve iznin verilmesinde

⁷ 6/5/2016 tarihli ve 6715 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle bu madde başlığı "Özel istihdam bürolarının kurulması, seçme, izin verme, yenileme ve denetim" iken, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

aranan şartların mevcut olması kaydıyla üçer yıllık sürelerle yenilenebilir.

Başvuru tarihinden önceki iki yıl süresince kesintisiz faaliyet gösteren Kuruma kayıtlı özel istihdam bürolarına;

a) Kurumca yapılacak inceleme sonucunda olumlu rapor düzenlenmiş olması,

b) Geçici iş ilişkisi kurma yetkisi almak üzere Kuruma başvurulana tarihte brüt asgari ücret tutarının iki yüz katına denk gelen miktarda teminat verilmiş olması,

c) Kurum alacağının bulunmaması,

d) Özel istihdam bürosunun; vadesi geçmiş vergi borcunun bulunmaması, Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun bulunmaması veya vergi dairesine ve Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borcunun 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre tecil edilmiş, taksitlendirilmiş veya ilgili diğer kanunlar uyarınca yeniden yapılandırılmış olması ve bu tecil, taksitlendirme ve yapılandırmaların devam etmesi,

e) Uygun bir işyerine sahip olması,

hâlinde Kurum tarafından geçici iş ilişkisi kurma yetkisi verilebilir. Özel istihdam bürosunun; işçi sayısı, iş hacmi, faaliyet alanı ve şube açıp açmaması gibi hususlar değerlendirilerek (b) bendinde öngörülen teminat miktarının yirmi katına kadar artırılmasına Bakan yetkilidir.

Bakanlıkça uygun görülmesi hâlinde, başvuru tarihinden önce altı ay süresince kesintisiz faaliyet gösteren Kuruma kayıtlı özel istihdam bürolarına üçüncü fıkranın (b) bendinde öngörülen teminat miktarının iki katı tutarında teminat verilmesi ve aynı fıkrafta sayılan diğer koşulları taşıması şartıyla, Kurum tarafından geçici iş ilişkisi kurma yetkisi verilebilir.

Kurumca verilen geçici iş ilişkisi kurma yetkisi üç yıl süreyle geçerlidir. İzin süresi, iznin sona erme tarihinden en az on beş gün önce talepte bulunulması ve iznin verilmesinde aranan şartların mevcut olması kaydıyla üçer yıllık sürelerle yenilenebilir.

Teminat miktarları her takvim yılı başından geçerli olmak üzere brüt asgari ücrete göre yeniden hesaplanarak artırılır. Özel istihdam büroları şubat ayı sonuna kadar teminat miktarını tamamlamak ya da ek teminat vermek zorundadır.

Özel istihdam büroları; iş ve işçi bulmaya aracılık faaliyeti yapar, işgücü piyasası ile istihdam ve insan kaynaklarına yönelik hizmetleri yürütebilir, mesleki eğitim düzenleyebilir ve yetki verilmesi hâlinde geçici iş ilişkisi kurabilir. Özel istihdam büroları kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonları için aracılık faaliyeti yapamaz ve geçici iş ilişkisi kuramazlar.

Kurum tarafından düzenlenen aktif işgücü hizmetleri kapsamındaki kurs ve programlar sonucunda bu faaliyetten yararlananları işe yerleştirmek üzere Kurumla sözleşme yapan yükleniciler, bu programları başarıyla tamamlayanlarla sınırlı kalmak kaydıyla

sözleşme çerçevesinde iş ve işçi bulmaya aracılık yapabilir.

Kurumdan izin almaksızın bir işyerinde veya 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununda yazılı araçlarla ya da radyo, televizyon, video, internet, kablolu yayın veya elektronik bilgi iletişim araçları ve benzeri yayın araçları ile iş ve işçi bulmaya aracılık yapılamaz ve geçici iş ilişkisi kurulamaz. Basın ve yayın kuruluşları ile diğer bilgi iletişim araçları vasıtasıyla Kurumdan izin almadan iş ve işçi bulmaya aracılık ve geçici iş ilişkisi kurma faaliyeti gösteren kişilere ait reklam ve ilanların yayını yapılamaz.

Özel istihdam bürolarının aracılık faaliyeti ya da geçici iş ilişkisi kurmak suretiyle yurt dışına işçi göndermesi hâlinde, işçilerin yurt dışı hizmet akitlerinin Kuruma onaylatılması zorunludur.

Özel istihdam bürosunun kendi isteğiyle aracılık faaliyetine veya geçici iş ilişkisi kurma yetkisi kapsamındaki faaliyetine son vermesi hâlinde teminat, işçi alacakları ile vergi dairesi, Sosyal Güvenlik Kurumu ve Kurum alacaklarının ödenmiş olduğunun belgelenmesi şartıyla özel istihdam bürosunun talebi üzerine iade edilir. Ancak ödenmemiş alacakların bulunması hâlinde, iade işlemi alacaklar sırasıyla mahsup edildikten sonra yapılır. Özel istihdam bürosunun aracılık faaliyetinin iptal edilmesi hâlinde birinci fıkranın (f) bendine göre alınan teminat, geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptal edilmesi hâlinde ise üçüncü fıkranın (b) bendine göre alınan teminat, sırasıyla işçi alacakları ile vergi dairesi ve Sosyal Güvenlik Kurumunun özel istihdam bürosundan olan alacakları ödendikten sonra Kuruma gelir kaydedilir.

Özel istihdam büroları, yıl içerisinde yaptıkları iş ve işçi bulmaya ilişkin aracılık faaliyeti, işgücü piyasası ile istihdam ve insan kaynaklarına yönelik hizmetleri, düzenledikleri mesleki eğitim ve yetki verilmesi hâlinde kurdukları geçici iş ilişkisi ile ilgili olarak üçer aylık dönemler hâlinde Kuruma düzenli olarak rapor verirler. Bu raporların incelenmesi ve Kurumca değerlendirilmesi sonucunda eksikliklerin tespit edilmesi hâlinde, raporun bir sureti gereği yapılmak üzere özel istihdam bürosuna gönderilir. Belirtilen süre içerisinde eksikliklerin giderilmemesi hâlinde raporun bir sureti gereği yapılmak üzere ilgili mercilere gönderilir.

Özel istihdam bürolarının faaliyetlerine ve geçici iş ilişkisine yönelik inceleme, denetim ve teftiş Bakanlık iş müfettişleri tarafından yapılır. 4857 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasının (f) bendi uyarınca Kuruma yapılan şikayet bildirimleri incelenmek üzere İş Teftiş Kurulu Başkanlığına iletilir. Bu durumda özel istihdam büroları, istenilen her türlü bilgiyi vermek ve bu bilgilerin doğruluğunu ispata yarayan defter, kayıt ve belgeleri ibraz etmek zorundadırlar.

Özel istihdam bürolarının kurulması ve faaliyetleri ile inceleme, kontrol, denetim ve teftişe ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

Özel istihdam büroları hakkında bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde, 4857 sayılı Kanun ile 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır.

Özel istihdam bürosu kurma izni ve geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptali⁸

Madde 18 - (Değişik: 6/5/2016 – 6715/8 md.)

Kurumca verilen özel istihdam bürosu kurma izni;

a) İzin verilmesi için aranan şartların kaybedilmesi veya taşınmadığının sonradan anlaşılması,

b) 6098 sayılı Kanunun 26 ncı ve 27 nci madde hükümlerine aykırı davranılması,

c) Kurumdan izin almaksızın geçici iş ilişkisi faaliyeti yürütülmesi,

d) Yönetmelikle istisna tutulan meslek mensupları dışında iş arayanlardan doğrudan ya da dolaylı olarak ücret alınması veya menfaat sağlanması,

e) İş arayanlara veya açık işlere ilişkin bilgilerin iş ve işçi bulma faaliyetinden başka bir amaçla toplanması ve/veya kullanılması,

f) İstenen bilgi veya belgeler ile işgücü piyasasının izlenmesi için gerekli olan iş arayanlar, açık işler ve işe yerleştirmelerle ilgili istatistiklerin Kurumca belirlenen süre içerisinde verilmemesi,

g) Çalışma izni bulunmayan yabancı işçi çalıştırıldığının tespit edilmesi,

h) Yurt dışı iş ve işçi bulma faaliyetlerine ilişkin hizmet akitlerinin Kuruma onaylatılmaması,

i) 19 uncu maddenin beşinci fıkrasında sayılan geçersiz anlaşmalardan herhangi birinin yapılmış olması,

j) On iki ay boyunca hiçbir işe yerleştirmeye aracılık gerçekleştirilmemiş olması,

durumlarında (a), (c) ve (j) bentlerinde belirtilen durumların tespiti hâlinde derhâl; diğer bentlerde sayılan durumlarda ise son fiilin tespit tarihinden geriye yönelik iki yıllık süre içinde aynı bentlere üç kez veya ayrı bentlere altı kez aykırı davranıldığının tespit edilmesi hâlinde iptal edilir ve üç yıl süre ile izin verilmez.

Kurumca verilen geçici iş ilişkisi kurma yetkisi;

a) Özel istihdam bürosu izninin iptal edilmesi,

b) Geçici iş ilişkisi kurulan işçi sayısının yüzde onunun ücretinin, ödeme gününden itibaren yirmi gün içinde mücbir bir neden dışında ödenmemesi,

c) Bir yıl içinde en az bir işçinin ücretinin, en az üç defa sözleşme ile belirlenen ücretin altında ödenmesi veya süresinde ödenmemesi,

d) Yazılı sözleşme yapma şartına uyulmaması,

e) Geçici iş ilişkisine yönelik 4857 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen sürelerle uyulmaması,

f) İş ilişkisinde 4857 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde düzenlenen eşit davranma ilkesine aykırı davranılması,

g) Kayıt dışı işçi çalıştırıldığının tespit edilmesi,

durumlarında (a) ve (b) bentlerinde sayılan hâllerde derhâl; diğer bentlerde sayılan hâllerde ise son fiilin tespit tarihinden geriye yönelik iki yıllık süre içinde aynı bentlere üç kez

⁸ 6/5/2016 tarihli ve 6715 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle bu madde başlığı " İznin yenilenmemesi, iptali ve kararlara karşı itiraz" iken, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

veya ayrı bentlere altı kez aykırı davranıldığıının tespit edilmesi hâlinde iptal edilir ve üç yıl süre ile izin verilmez.

Özel istihdam büroları, şubelerinin faaliyetlerinden ve Kuruma karşı olan yükümlülüklerinden birlikte sorumludur. Şubeler için uygulanan yaptırımlar, özel istihdam bürolarının aracılık faaliyeti izni ile geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptalinde dikkate alınır.

Geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptali hâlinde; bu Kanun kapsamında yapılmış ve devam eden sözleşmelerin uygulanmasına, sözleşmede belirtilen süreler tamamlanıncaya kadar devam edilir. Ancak, özel istihdam bürosu bu dönem içerisinde geçici iş ilişkisi kurma veya geçici işçi sağlama sözleşmesini uzatma yetkisini kullanamaz. Herhangi bir nedenle özel istihdam bürosunun kapanması hâlinde ise geçici işçi çalıştıran işverene bu durumun tebliğ edilmesi ile geçici iş ilişkisi sona erer. İş ilişkisinin devam etmesi durumunda, geçici işçi çalıştıran işverenle işçi arasında iş sözleşmesi kurulmuş olur. Geçici işçinin iş ilişkisinden kaynaklanan alacakları, 17 nci maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendine göre alınan teminattan Kurumca öncelikli olarak ödenir.

Özel istihdam bürosunun iflası, kapatılması, aracılık faaliyeti veya geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptali ya da işçi ücretlerinin büro tarafından ödenmemesi hâllerinde, diğer kanunlarda düzenlenen hükümlere bakılmaksızın işçi alacakları teminattan öncelikli olarak ödenir.

Kurum tarafından, aracılık izni veya geçici iş ilişkisi yetkisi verilmemesi ile bu iznin veya yetkinin iptal edilmesi kararlarına karşı, kararın tebliğ tarihinden itibaren otuz işgünü içinde yetkili iş mahkemesinde dava açılabilir. Açılan davalar, basit yargılama usulüne göre sonuçlandırılır.

Özel istihdam bürolarının hak ve yükümlülükleri⁹

Madde 19 - (Değişik: 6/5/2016 – 6715/9 md.)

Özel istihdam bürosu, aracılık ve geçici işçi sağlama faaliyeti karşılığı olarak işverenden hizmet bedeli alma hakkına sahiptir. İş arayanlardan ve geçici iş ilişkisi ile çalıştırılan işçilerden her ne ad altında olursa olsun menfaat sağlanamaz ve hizmet bedeli alınamaz. Ancak aracılık hizmetleri için özel istihdam bürolarınca, yönetmelikle istisna tutulan meslekler ve pozisyonlar için hizmet bedeli alınabilir.

Özel istihdam bürosu işçisine ilişkin 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 4447 sayılı Kanundan doğan yükümlülükler, 4857 sayılı Kanunun 7 nci maddesi saklı kalmak kaydıyla, özel istihdam bürosu tarafından yerine getirilir.

Özel istihdam bürosu, işgücü piyasasının izlenmesi için gerekli olan; iş arayanlar, açık işler, işe yerleştirmeler ve geçici işçi sağlama sözleşmeleri ile ilgili istatistikleri elektronik ortamda Kuruma bildirmekle ve uygulamanın takibi için gerekli olan diğer bilgi ve belgeleri

⁹ 6/5/2016 tarihli ve 6715 sayılı Kanunun 9 inci maddesiyle bu madde başlığı "Özel istihdam bürolarının bilgi toplamaları, kullanmaları, Kuruma bilgi verme yükümlülükleri" iken, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

talebi üzerine Kuruma vermekle yükümlüdür. Özel istihdam bürosu, iş ve işçi bulmaya aracılık için derlediği verileri bu amaçlar dışında kullanamaz.¹⁰

İş ve işçi bulma faaliyetleri ile ilgili olarak;

a) Özel istihdam bürolarının yönetmelikte öngörülenler dışında iş arayanlarla bedel alınması konusunda anlaşma yapmaları veya onlardan herhangi bir şekilde menfaat sağlamaları hâlinde özel istihdam büroları ile işverenler arasında yapılmış bulunan anlaşmalar,

b) İşçinin kayıt dışı çalışması, sendikaya üye olması veya olmaması ya da asgari ücretin altında ücret ödenmesi şartlarını taşıyan anlaşmalar,

c) Bir işverenin veya iş arayanın, işe yerleştirme faaliyeti için diğer özel istihdam bürolarından veya Kurumdan hizmet almalarını engelleyen anlaşmalar, geçersizdir.

İdari para cezaları

Madde 20 - (Değişik: 6/5/2016 – 6715/10 md.)

Kurumca dayanağı belirtilmek suretiyle;

a) Kurumdan izin almadan iş ve işçi bulmaya aracılık yapan gerçek veya tüzel kişilere yirmi bin Türk lirası, tekrarı hâlinde kırk bin Türk lirası, bu kapsamda hizmet alan işverenlere on bin Türk lirası,

b) Kurumdan izin almamasına veya yetkisi iptal edilmesine rağmen geçici iş ilişkisi düzenleyen gerçek veya tüzel kişilere elli bin Türk lirası, fiilin tekrarı hâlinde yüz bin Türk lirası, bu kapsamda hizmet alan işverenlere yirmi bin Türk lirası,

c) İş arayanlardan ücret alan veya menfaat sağlayan gerçek veya tüzel kişilere yirmi bin Türk lirası,

d) 19 uncu maddenin dördüncü fıkrasında yer alan geçersiz anlaşmaların herhangi birini düzenleyen özel istihdam bürosu ve geçici işçi çalıştıran işverene ayrı ayrı beş bin Türk lirası,

e) Ek teminat vermeyen özel istihdam bürolarına bin Türk lirası,

f) Kurumdan izin almadan aracılık faaliyeti gösteren gerçek veya tüzel kişiler ile Kurumdan izin almadan yurt dışına işçi götürmek isteyen gerçek veya tüzel kişilere ait reklam veya iş ve işçi bulma ilanını yayınlayan gerçek ve tüzel kişilere ayrı ayrı üç bin Türk lirası,

g) Kurumdan izin almadan kendi iş ve faaliyetlerinde çalıştıracakları işçileri yurt dışına götüren gerçek ve tüzel kişilere elli bin Türk lirası, Kuruma onaylatılmayan her bir yurt dışı hizmet akdi için işverenlere ve özel istihdam bürolarına bin Türk lirası,

h) Kurumdan izin almadan yurt dışına işçi götürmek için ilan veren gerçek veya tüzel kişilere beş bin Türk lirası,

i) Kurum tarafından istenilen rapor, bilgi ve belgeler ile işgücü piyasasının izlenmesi için gerekli olan istatistiksel bilgileri Kurumca belirlenen süre içerisinde ibraz etmeyenlere üç bin Türk lirası,

¹⁰ 20/7/2025 tarihli ve 7555 sayılı Kanunun 24 üncü maddesiyle 1/1/2026 tarihinde yürürlüğe girmek üzere bu fıkranın birinci cümlesi değiştirilmiştir. Söz konusu düzenleme, yürürlüğe girdiği tarihte Mevzuat Bilgi Sistemine işlenecek olup mezkur düzenlemeyi görmek için 24/7/2025 tarihli ve 32965 sayılı Resmî Gazete'ye bakınız.

j) Müfettişlerce istenen bilgi, belge, kayıt ve defterleri on beş gün içerisinde ibraz etmeyen özel istihdam bürolarına yirmi bin Türk lirası,

k) İş arayanlara ve açık işlere ilişkin bilgileri, iş ve işçi bulma faaliyeti dışında başka bir amaçla kullanan özel istihdam bürolarına elli bin Türk lirası,

l) Kurumdan izin almadan veya izin yenilemeden tarımda iş ve işçi bulma aracılık faaliyetinde bulunanlara on bin Türk lirası,

m) Tarım işçileri ile sözleşme imzalamayan veya imzaladığı sözleşmeyi Kuruma ibraz etmeyen tarım aracılara her bir işçi için beş yüz Türk lirası,

n) Kurum aracılığı olmaksızın sürekli işçi istihdam eden kamu kurum ve kuruluşlarına her bir işçi için yirmi bin Türk lirası, geçici işçi istihdam eden kamu kurum ve kuruluşlarına ise her bir işçi için on bin Türk lirası,

o) Kurum aracılığı olmaksızın işçi istihdam edebilen kamu kurum ve kuruluşlarından işçi alım ilanını Kuruma göndermeyenlere her bir işçi için bin Türk lirası,

p) Kurumca yayımlanan açık iş ilanlarını Kurumdan izin almadan yayımlayanlara her bir ilan için beş bin Türk lirası,

r) Kurum adını veya kısaltmasını kamuoyunu yanıltacak biçimde kullanan veya Kurumdan yetki almış gibi faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişilere elli bin Türk lirası,

s) Kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarına işçi yerleştirilmesine aracılık faaliyetleri yasağına aykırı hareket edenlere her bir işçi için yirmi bin Türk lirası,¹¹

idari para cezası verilir.

Bu Kanunda düzenlenen idari para cezaları, Kurum ile çalışma ve iş kurumu il müdürlüklerince verilir, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre Kurumca tahsil edilir ve Kurum bütçesine gelir kaydedilir. Tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, bu sürenin bitiminden itibaren kanuni faizi ile birlikte tahsil edilir. Kanun yoluna başvurulması, idari para cezalarının takip ve tahsilini durdurmaz. İdari para cezaları hakkında, bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Bilgi verme ve gizlilik

Madde 21 – (Değişik: 23/1/2008-5728/504 md.)

Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur.

İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz.

İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

¹¹ 20/7/2025 tarihli ve 7555 sayılı Kanunun 25 inci maddesiyle 1/1/2026 tarihinde yürürlüğe girmek üzere bu bentten sonra gelmek üzere bent eklenmiştir. Söz konusu düzenleme, yürürlüğe girdiği tarihte Mevzuat Bilgi Sistemine işlenecek olup mezkur düzenlemeyi görmek için 24/7/2025 tarihli ve 32965 sayılı Resmî Gazete'ye bakınız.

Kurum işlemlerinin bilgi işlem ortamında yapılması ve arşivlenmesi

Madde 22 - (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

Muafiyetler

Madde 23 - a) Kuruma ait taşınır ve taşınmaz mallar ile bunların alım ve satım işlemleri ve bunlardan elde edilen hak ve gelirler,

b) Kurum tarafından açılan ve Kurumun taraf olduğu davalar ve icra kovuşturmaları ile ilânlar,

c) Satışı yapılan veya satın alınan gayrimenkullerle ilgili tapu işlemleri,

d) Kurumca yapılan bütün işlemler ve bu işlemler için ilgililere verilmesi veya bunlardan alınması gereken yazı ve belgeler ve bunların suretleri,

İlgili kanunlarda Kurumun adı veya kuruluş kanununda yazılı olmasa dahi her türlü vergi, resim ve harç ile belediyelerde yürütülecek her türlü hizmet karşılığında alınan ücretler ve Kurumun doğrudan doğruya hizmetlerinden yararlanmadığı fon ve kuruluşlara katkı paylarından muaftır. Diğer kanunlarda yer alan bütün muafiyet ve istisnalar saklıdır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapan Hükümler

Madde 24- (657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ilgili olup, yerlerine işlenmiştir.)

Madde 25 - (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

Madde 26-31 – (4447 İşsizlik Sigortası Kanunu ile ilgili olup, yerlerine işlenmiştir.)

Yönetmelik

Madde 32 - Bu Kanun ile ilgili olarak;

a) (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

b) (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

c) (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

d) (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

e) (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

f) (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

g) (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

h) (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

i) Özel istihdam bürolarının seçimi, izin verilmesi ile büroların çalışma ve denetim usul ve esasları,

j) Masraf karşılıklarına ilişkin usul ve esaslar,

k) (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

l) (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

Yönetmeliklerle belirlenir.

DÖRDÜNCÜ KISIM
Geçici ve Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Proje karşılığında aktarılan hibe niteliğindeki tutarlar

Ek Madde 1- (Ek: 23/2/2017-6824/10 md.; Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

Geçici Hükümler

Geçici Madde 1 - (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

Atıflar

Geçici Madde 2 - (Ek: 11/10/2011-KHK-665/25 md.; Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

İş ve meslek danışmanları

Geçici Madde 3 – (Ek: 10/1/2013-6385/1 md.; Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

İKİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

Madde 33 - (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

Yürürlük

Madde 34 - Bu Kanunun;

- a) 1 inci maddesinin son fıkrasının “Kurum ... 26.5.1927 tarihli ve 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu na tâbidir.” hükmü 1.1.2005 tarihinde,
- b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
- yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 35 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

EK-1 SAYILI LİSTE
(Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/74 md.)

**4904 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA
ANAYASA MAHKEMESİ İPTAL KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE
GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	4904 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
4969	Geçici Madde 1	5/7/2003 tarihinden geçerli olmak üzere 12/8/2003
5502	1	20/5/2006
5728	14, 17, 20, 21	8/2/2008
5763	13, 17, 20	26/5/2008
5951	13	5/2/2010
KHK/665	3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, (I) Sayılı Liste	2/11/2011
KHK/666	15 inci maddesinin yedinci fıkrası	31/12/2011 tarihinden geçerli olmak üzere 2/11/2011
	15 inci maddesinin sekizinci ve dokuzuncu fıkraları	14/1/2012 tarihinden geçerli olmak üzere 2/11/2011
6385	Geçici Madde 3	19/1/2013
6462	5, 32	3/5/2013
6495	15	2/8/2013
Anayasa Mahkemesi'nin 27/12/2012 tarihli ve E.: 2011/139, K.: 2012/205 sayılı Kararı	15	10/10/2013
6715	2, 17, 18, 19, 20	20/5/2016
6824	Ek Madde 1	8/3/2017
KHK/703	Kanunun Adı, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 22, 25, 32, 33, Ek Madde 1, Geçici Madde 1, Geçici Madde 2, Geçici Madde 3, Ek (I) Sayılı Liste	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)
7256	14	17/11/2020
7555	19, 20	1/1/2026

